

עמנואל אולשוונגר

(עשר שנים למותו)

„היהודים באנגליה“ (ספר חליפת מכתבים בינה ובין יהודה ליב גורי-דון, הופיע בירושלים) וכך מתחיל השיר: „אם אקטן מעטך, נא קבלו מעטי / זר פרהים על קברך העזוב, דודתי.“ את כוחו הלשוני והפיזי הראה אולשוונגר בתרגומו העברי המצויץ „קומדיה די אלוהית“ לדאנסה. הוא לא שמר אמנם בתרגום העברי על החסות, אבל דייק מאוד לשמור על המשקל המקורי. ודאי שתרגומו עולה לי אין חקור על התרגום העברי של מורפורגו.

כאיר עינים הוא מבוא הגדול לתרגום. כדוגמה להריזת טרצינות של דאנטי, הוא מביא את עשר השורות הראשונות של „התופת“ בתרגומו של זיבובינסקי. כן מאלף פות הן ההקדמות לכל שיר ושיר והערות בסוף כל אחד משלושת כרכי הספר.

מעשה רב עשה אולשוונגר בתרגומו את „שירת המבורך“ לבה גודיגיסה מן המקור הסאנסקריטי. בצירוף מבואות והערות. בתרגומו הקפיד לשמור על אפי מיוחד של סגנון המקור, אף על פי ש הוא זר לסגנון העברי. המבוא לספר, נתן תיאור כלל דברי הי שירה, ומתחת לטכסט באים הביאורים. הספר עצמו מכניס אותנו לעולם המחשבה של הזד העתיקה. בעזבונו נשארו כנראה כמה יצירות במקור ובתרגום, בשירה ובפרוזה ומן הראוי מאוד לפרסמן עתה בדפוס.

מ. אונגרפלד

אדם אציל רוח היה ואיש ההגות, אשו ביקש כל הימים את עולמו בשירה והוא מעורה בעמו וחוקר הפולקלור היהודי, ואמרתו שנונה והומור שלו פיקח וקולע. את עבודתו היפרותית החל בפירסומיו המדעיים במקצוע הפולקלור היהודי. יומחקרו „קבורת מתים אצל יהודים“ (בגרמנית), הכתיר אותו בתואר דוקטור. חוש מפותח ביותר לחקר הפולקלור היהודי, הראה ב„אסף הבדיחות שלו „צימוקים וש“ קדים“ (ביידית ובאותיות רומיות) ובמחקרו הוויכוח עם אלוהים ועוד. משהו מפקחות ההומור שלו תמצא גם בשיריו המעטים אשר, פירסם בחייו בעברית ובאספרנטו.

בפואימה השירית ההגותית שלו „בין אדם לקונו“, גלומים רעיונות על תכלית הבריאה, על תעודת האדם בעולט ועל היחס שבינו לבוראו, בצורה של חליפת מכתבים בין המשורר לרבון העולמים. מעין ויכוח איוב קטן, אבל בלי ייסורים ומכאובים אלא ברוח טובה ובהר חבת הדעת.

פואימה הגותית זו, עוררה מורת רוח בחוגים הדתיים בארץ.

אולשוונגר ידע לשונות הרבה והעתיק לעברית מן השירה הגרמנית, האיטלקית והסנסקריטית. כן חסיד התנועה האספראנטית. כתב שירים גם בלשון זו. בהקדמה לספר תרגומו לשירי גיתת, נתן אולשוונגר שיר הקדשה לזכר אחותו אמו, הסופרת מרים מרקל מווסוון ורשבילובסקי, מחברת הספר הידוע